

ZA IZBOLJŠANJE LISTA
prijateljsko Vele delo vaše. Vam, ki
na pripravi "Glas Naroda" ali na
prijateljsko na naročnik, Vam se hvale-
sti, kar ste nam odprli pot k naravi lepemu
in zanimivemu življenju.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ČITATELJE OPOZARJAMO.
da pravočasno obnove naročni-
no. S tem nam boste mnogo pri-
hranili pri opominih. — Ako še
niste naročnik, pošljite en dol-
lar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 182. — Štev. 182.

NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 6, 1938 — SOBOTA, 6. AVGUSTA, 1938

Volume XLVI. — Letnik XLVI.

LORD RUNCIMAN VRŠI SVOJO POSLANSTVO V PRAGI

ANGLEŠKI POSREDOVALEC JE PRECEJ DOLGO KONFERIRAL S HENLEINOVO DELEGACIJO

Ameriški poslanik je iz Berlina došel v Prago. — Praško časopisje je zelo razburjeno. — Svarilo čehoslovaškim letalcem. — Nemci bodo streljali nanje, če bodo preleteli mejo. — Poslanik Wilson bo obiskal Beneša in Runcimana.

PRAGA, Čehoslovaška, 5. avgusta. — Lord Runciman je prišel s svojim poslanstvom in je po kakih 20 minut obiskal vnanjega ministra Kamila Krofto, ministrskega predsednika Milana Hodža in predsednika dr. Edvarda Beneša.

Zvečer pa je imel poldrugo uro razgovor z zastopniki Henleinove stranke Franzom Petersom, Ernestom Kundtom, Heinrichom Scickentanzom in dr. Wilhelmom Sebekovskym.

Isti večer so se člani Runcimanove misije zopet sestali s Henleinovo delegacijo in so prejeli od nje dolgo spomenico glede položaja.

Češki časopisi so nekoliko v skrbeh s tema konferencama s Henleinovimi zastopniki, ker do sedaj niti lord Runciman, niti njegova delegacija ni imela še nobene konference s češkimi voditelji. — Henleinovi delegati pa tudi niso hoteli ničesar povedati o konferenci z lordom Runcimanom.

Opoldne je lorda Runciman obiskal madžarski voditelj Janoš Esterhazy in ga je sprejel član angleške misije R. J. Stopford. Esterhazy mu je izročil dolgo spomenico z večjim številom zahtev. Med temi zahtevami je tudi priznanje šestih državnih jezikov, ki naj bodo veljavni za vse državne listine. Stopford je rekel, da bo lord Runciman prihodnji teden sprejel deputacijo madžarske narodne manjšine.

Poljaki so sklenili, da lordu Runcimanu ne bodo predložili nikake spomenice.

Pozno večer je bilo pod naslovom "Od lord Runcimanove misije" izdano uradno poročilo, ki naznanja, da je lord Runciman dopoldne obiskal praškega župana, da je zatem sprejel Henleinovo deputacijo in da se deputacija more zvečer sestati z njegovo delegacijo.

Z ozirom na Runcimanovo poslanstvo je izzval veliko politično zanimanje prihod ameriškega poslanika v Berlinu Hugh R. Wilsona. V Prago se je pripeljal z aeroplanom s svojim sinom in vojaškim atašejem majorjem Arthurom W. Vanamanom. Poslanik Wilson bo ostal v poslanstvu v Pragi tri dni. Ameriško poslanstvo je naznanilo, da je to samo običajni obisk poslanika Wilsona pri poslaniku Wilburu J. Carru v Pragi. Wilson je rekel, da ni prišel v Prago v namenu, da obišče predsednika dr. Beneša, toda priznal je, da bo mogoče obiskal dr. Beneša, kakor tudi lorda Runcimana.

Čehoslovaško časopisje polaga na ta obisk veliko važnost, ker vse kaže, da se Združene države zelo zanimajo za čehoslovaško vprašanje.

BERLIN, Nemčija, 5. avgusta. — Berlinska vlada je izdala za čehoslovaške letalce svarilo, da bodo na nje streljali nemški protiletalski topovi, ako v bodoče še kdaj preletijo nemško mejo.

Ob istem času nemška vlada povdarja, da opravičba čehoslovaške vlade zaradi poleta dveh čehoslovaških aeroplanov čez mejo pri Glatzu ni zadovoljila nemških uradnih krogov. Ako hoče čehoslovaška vlada pokazati odkritosrčno obžalovanje, tedaj mora to obžalovanje tudi podpirati češko časopisje.

Nemško časopisje je to priložnost zopet porabilo in pričelo pisati proti Čehom, katere dolži, da hoče

Z orožjem so hoteli vdreti v tovarno

SOVJETI SO ZA POGAJANJA

Litvinov zahteva, da Japonci sprejmejo "ruško mejo." — Japonska je stavila predlog za mirno poravnavo.

MOSKVA, Rusija, 5. avgusta. — Sovjetska Rusija je sinoči obvestila Japonsko, da more imeti mir na svoji mančukanski meji, toda ne more diktirati pogojev.

Vnanji komisar Maksim Litvinov je japonsko ponudbo sprejel pogojno ter rekel japonskemu poslaniku Mamoru Sigemicu, da bodo ruske vojaške operacije v spornem ozemlju takoj prenehale, ko odidejo japonski vojaki, kamor spadajo.

Japonska je Rusiji predlagala, da obe državi odpokličeta svoje vojaštvo in da bo pozneje posebna mešana komisija določila mejo.

Litvinov je Sigemicu rekel, da je Rusija vedno pripravljena pogajati se za mirno poravnavo obmejnega spora, a mora Japonska priznati rusko mejo po obstoječih pogodbah. Rekel je, da japonska osvojitve Mandžurije še ni zadosten vzrok za premembo rusko-mančukanske meje.

Iz Litvinovega odločnega odgovora tuji diplomati sklepajo, da Moskva ni tako prepričana, da ima zakonito pravico do spornega ozemlja, temveč, da more rdeča armada odbiti vsak napad na sibirski meji. Prihodnji korak v tem sporu je zopet prepuščen Japoncem.

Litvinov je od poslanika Sigemicu zahteval, da Japonska brez odlašanja prizna nedotakljivost sovjetske meje, kakor je bila določena v rusko-kitajski pogodbi z dne 26. junija, 1886.

Japonski pogoji za mirno poravnovo spora so:

1. Prenehanje sovražnosti.
2. Poravnava obmejnega spora po diplomatskem potu na podlagi listin v posesti obeh držav.

Litvinov zahteva pa so:

1. Bojevanje mora prenehati.
2. Artilerija mora biti umaknjena.
3. Vsi japonski vojaki morajo zapustiti sovjetsko ozemlje.
4. Japonska mora priznati rusko-kitajsko pogodbo iz leta 1886; zemljevid, ki je dodeljen pogodbu. Ta zemljevid kaže, da je Čangkungfeng, za katerega se bojujejo Rusi in Japonci že šest dni, del Sibirije.

Sigemicu je rekel Litvinovu, da zemljevid, ki je dodeljen ru-

sko-kitajski pogodbi ni bil nikdar objavljen in da vsled tega na njegovi podlagi ni mogoče poravnati spora.

Litvinov pa mu je odgovoril: "Ni naša krivda, ako Tokio nima tega zemljevida in pogodbe, kar je oboje v posesti kitajske vlade, kar pa bi moralo biti v rokah mančukunske vlade."

jo izzvati kak "pripetljaj", ki bo imel dalekosežne posledice.

Časopisje svari Čehe, da bodo Nemci v svojo obrambo storili vse, da čehoslovaški letalci ne bodo kršili meje. Zlasti nemško časopisje tako ostro piše proti Čehom, ker ima Glatz močne moderne trdnjave.

TUDI JEZOVI REKE JANGCE RAZSTRELJENI

Japonci bodo ustavljeni kot so bili ob Rumeni reki. — Zadržani bodo najbrže do jeseni

ŠANGHAJ, Kitajska, 5. avgusta. — Povodenj Jangcea bo zadržala Japonske v njihovem prodiranju proti Hankovu. Kitajci so razstrelili jezove in nape 30 milj od Kjukjanga po reki navzgor in voda je zalila obsežne planjave na severnem bregu reke in 5 mest, katere so Japonci po vročih bojih zavze- li.

Kitajske vojaške oblasti so prepričane, da bodo morali napraviti velik ovinek skozi provinco Anhvej in vdoriti na Hankov od severa in severo-vzhoda, ako hočejo doseči še kak vojaški uspeh, predno bo v oktobru konec povodnj. Skozi Anhvej pa bodo Japonci zadeli na velike težkoče, kajti pokrajina je zelo gorata.

V juniju je velika povodenj Rumenne reke vstavila Japonsce, ko so bili ravno na tem, da zavzamejo Čengčong.

PEIPING, Kitajska, 5. avgusta. — Japonske oblasti so prejtele poročilo, da general Sengšicaj, guverner oddaljene province Sinkjang, vodi svojo armado proti vzhodu.

DVANAJSTLETNA RODILA DVOJČKA

PEORIA, Ill., 4. avgusta. — 12letna Betty Phelps iz Springfield, Ill., je v tukajšnjem zavodu za "nesrečna" dekleta porodila dvojčke — dva po pet funtov težka dečka. V zavodu je dospela pred tremi meseci. Nima ne očeta ne matere. Kdo je oče otrok, noče povedati. — To je sicer redek slučaj, — je rekel zdravnik dr. Elliot Burt, — ki ji je pomagal pri porodu, — ni pa nenavaden slučaj. Dekle je za svojih dvanaest let izredno dobro razvito.

sko-kitajski pogodbi ni bil nikdar objavljen in da vsled tega na njegovi podlagi ni mogoče poravnati spora.

Litvinov pa mu je odgovoril: "Ni naša krivda, ako Tokio nima tega zemljevida in pogodbe, kar je oboje v posesti kitajske vlade, kar pa bi moralo biti v rokah mančukunske vlade."

POLOŽAJ NA ŠPANSKEM

Se vedno vroči boji okoli Gandese. — Republikanci so zasedli tri hribe severno od Fayona.

HENDAYE, Francija, 5. avgusta. — Predel severno in južno od Gandese je še vedno najzanimivejše pozorišče vojaških operacij. Vroči boji so še vedno v teku, ko se napadi in protinapadi stalno ponavljajo, toda nobena stranka ne more doseči kakage posebnega uspeha.

Fašisti so pogosto napadli severno od Gandese blizu vasi Fayon. Napadi pa so bili brez uspešni.

Četudi republikanci, ko so pričeli svojo nenadno ofenzivo čez Ebro, niso mogli spraviti mnogo artilerije, so vendar na mnogih krajih pripeljali veliko število strojne, ki so edino orožje, s katerim morejo držati ozemlje, ki so si ga osvojili na desnem bregu Ebra.

Iz ozadja fašistične armade prihajajo poročila, da general Franco zbira močno armado, s katero namerava republikance vreči nazaj čez Ebro.

Polkovnik Sigismunda Casado, ki je prevzel poveljstvo nad republikansko armado 10.000 vojakov, ko je odšel vrhovni poveljnik general Jose Miaja v Valencijo, poroča, da je njegova armada z zapada in z juga obkolila Albarracina.

BARCELONA, Španija, 5. avgusta. — V dolini Ebra se nadaljujejo vroči boji. Edina prememba na tej fronti pa je, da so se republikanci polastili treh hribov severno od Fayona.

Druga poročila pa naznanjajo, da fašistični protinapadi ne morejo prebiti republikanske črte, ki se že drži pet dni.

Republikanci napredujejo okoli Albarracina in so zavzeli Villar del Cobo.

Opoldne so republikanci dospeli do Albarracina, ki je ključ do Teruela. Branilci mesta se niso mogli vstavljati lju- tim napadom vladne armade.

Vladni poveljniki vodijo obe ofenzivi po Ebru in pri Teruelu po radio, tako da je general Franco primoran boriti se na dveh frontah.

RAZPEČEVALCA PONAREJE- NEGA DENARJA

NEWARK, N. J., 3. avgusta. — V Toms River so aretirali dva dvajsetletna fanta, ki sta skušala spraviti v promet več ponarejenih pet dolarjskih bankovcev. Sodnik ju je pri- držal pod varščino \$5000.

Naročite se na "Glas Naroda," najstarejši slovenski dnevnik v Ameriki.

ČLANI KOMPANIJSKE UNIJE OPREMLJENI Z REVOLVERJI

WASHINGTON, D. C., 5. avgusta. — Pred posebnim senatnim odborom, ki preiskuje kršenje državljskih svoboščin, se je včeraj doznalo, da je samo prihod narodne garde preprečil, da niso nestavkarji z orožjem napadli piketov in vdrl v jeklaro v Youngstownu, Ohio

ŠTRAJKARJI VRAČAJO V TOVARNO

CIO unija se je uklonila povelju gov. Kraschela, naj začne zopet obratovati tovarna, ki je bila zaprta izza 9. maja. — Povod štrajka — skrčenje plač.

NEWTON, Iowa, 5. avgusta. — Skozi špalir narodnih miličarjev se je vrnila danes v Maytag tovarno polovica delavcev — unijskih in neunijskih. CIO organizacija je vpo- števala povelje guvernerja N. G. Kraschela, naj se vrnejo.

Tovarna zaposluje običajno 1400 mož. Včeraj popoldne jih je bilo na delu najmanj 700.

Prejšnji dan se je vršilo veliko CIO zborovanje, na katerem so nekateri ostro kritizirali guvernerjevo povelje. Sled- njče se je vršilo glasovanje. — 378 delavcev je izjavilo, da se vrnejo na delo, 161, da ne. Večina je zmagala.

Tovarna je bila zaprta izza 9. maja, ko je kompanija skrči- la delavcem mezde za deset odstotkov.

Delavci so v protest proti temu zaštrajkali. Guverner je začel posredovati in slednjče pre- pričal večino delavcev, da je bilo vodstvo tovarne prisiljeno skrčiti plače. — Bolje je, da ne- kaj zaslužite kot pa nič, — je bil njegov argument.

Labor Relations Board nada- ljuje s preiskavo razmer pri Maytag družbi.

CHICAGO, Ill., 5. avg. — H. A. Enochs, predsednik sku- pnega konferenčnega oddeska železniških družb, je danes naznanil, da so končana pogaja- nja z zastopniki osemnajstih železničarskih bratovščin in da je sedaj vsa zadeva poverjena Narodnemu razsodiščnemu u- radu.

POTRES V CALIFORNIJI

LOS ANGELES, Cal., 5. av- gusta. — Prebivalci tukajšnje- ga mesta so občutili včeraj šti- ri precej močne potresne sun- ke. Potres ni povzročil nobene materialne škode, in nihče ni bil poškodovan. Središče potre- sa je bilo oddaljeno kakih 500 milj od mesta.

Za pričo je bil pozvan odvet- nik Ray Thomas, ki je priznal, da je opremil stavkokaze z re- volverji in jim svetoval, naj se poslužijo sile.

— Sklenili som za vsako ce- no dospeti v tovarno, — je de- jal Thomas. — In če bi nam drugače ne bilo mogoče, bi si z revolverji priborili pot.

Thomas je bil odvetnik Briet Hill Employees Asociation, kot se z lepšim imenom imenuje kompanijska unija. Za svoje de- lo ni bil plačan in tudi ni pla- čila zahteval. Thomas je začel z agitacijo z geslom "Nazaj na delo!" Stavkarjem je sporočil, da bodo njegovi ljudje ob goto- vem času v tovarni in da stav- karji najboljše store, ako se jim pridružijo. Predno je pa- mogel Thomas izvesti svoj na- črt, se je pojavila v mestu mi- lica, ki je vzdržala red.

Nadalje se je dognalo, da je bil šerif Elfer imenoval za po- možne šerife osem članov kom- panijske unije. Njihova naloga je bila stražiti glavni stan kom- panijske unije.

PEARL WHITE UMRLA

PARIZ, Francija, 4. avgusta. — Tukaj je umrla v starosti 49 let ameriška filmska igralka Pearl White. Zadnja leta je ži- vela v Franciji. Zadnjče je na- stopila v filmu leta 1927.

KAJZERJEV VNUK V TOKIO

TOKIO, Japonsko, 5. avg. — Nemški princ Louis Ferdinand, vnuk bivšega nemškega kajzer- ja, in njegova žena, bivša ru- ska vojvodinja Kira, sta dose- la danes sem na svojem poro- čnem potovanju.

SAMOMOR JAPONSKEGA GENERALA

TOKIO, Japonska, 5. avgusta. — Generalni major Jusujuki Nišijama, ki je star že 85 let ter se je prerosil v rusko-ja- ponski vojni leta 1905, je bil pred leti penzioniran. Zdaj je prosil, naj ga zopet vzamejo v aktivno službo, češ, da je domo- vina v nevarnosti. Vsled nje- gove starosti seveda niso ugo- dili njegovi želji. Včeraj so ga našli s prerezanim trebuhom v njegovem domu. Napravil je harakiri — samomor po japo- nem načinu.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sela, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto valja list na Ameriko	Za New York za celo leto .. \$7.00
in Kanado	Za pol leta
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto .. \$7.00
Za četrt leta	Za pol leta

Subscription Yearly \$4.—

"GLAS NARODA", IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJE IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: (CHease) 2-1243

BALKANSKE DRŽAVE IN ANGLIJA

V zadnjih tednih so ponovno šle skozi časopisje vesti o gospodarskih ukrepih, ki jih namerava podvzeti Anglija v korist raznih balkanskih držav.

Anglija je prišla do prepričanja, da je v njenem političnem in tudi gospodarskem interesu, da nudi nekakšno gospodarsko zaslombo državam na jugovzhodu Evrope, katere so sedaj gospodarsko predvsem navezane na Nemčijo.

Angleška interministerijska komisija, ki je imela nalogo, da študira vprašanje kreditov za balkanske države, je svoje delo dovršila. Rezultati njenega dela sicer še niso v podrobnostih znani, vendar se ve, da je ta komisija obravnavala načrte angleške finančne pomoči.

Razpravljala je, kot se je zvedelo, tudi možnost gospodarskih sporazumov med balkanskimi državami.

V zvezi z zaključkom dela komisije se sliši v londonskih gospodarskih in političnih krogih, da bo sklicana v kratkem v London konferenca zastopnikov balkanskih držav in da se bo naj tej konferenci definitivno uredilo vprašanje finančne pomoči v obliki dolgoročnih kreditov.

V angleških krogih poudarjajo željo, da Anglija finančno pomaga balkanskim državam, podčrtujejo pa tudi, da ta finančna pomoč nima namena, da bi izpodrivala nemške gospodarske interese, še manj pa, da bi se nemška trgovina v tem delu Evrope omejevala.

Nasprotno želi Anglija, naj tudi Nemčija, kakor vse ostale države, ki imajo interese na trgovini balkanskih držav, sodelujejo pri gospodarski in finančni povzdigi evropskega jugovzhoda. Anglija hoče le, da se balkanske države gospodarsko okrepijo, da bi čim intenzivneje sodelovale v mednarodni trgovini. Od tega bi imele koristiti vse zahodno-evropske države in tudi Nemčija, ki je zelo interesirana na gospodarski povzdigi balkanskih držav.

Poleg teh splošnih vesti glede angleške finančne pomoči balkanskim državam se je pojavila tudi vest, da bo Anglija dala jugoslovanski državi večje dolgoročno posojilo, ki bo služilo za nabavo vojnega materiala. Vendar ta vest še ni potrjena.

Odmev obiska angleškega kralja v Parizu

"Prager Presse" objavlja dolgo poročilo o odmevu, ki ga je obisk angleškega kraljevske dvojice napravil v Berlinu. Dopolnilnik prškega poluradnega glasila pravi, da je bil vtis zelo globok in da je nemške uradne kroge kakor tudi vso nemško javnost prepričal, da je angleško-francoska zveza sedaj zelo utrjena. Posebno govori kralja Jurija VI. so v tem oziru zelo značilni in presejajo daleč ono, kar se je pričakovalo. Poseben vtis pa so na nemško javno mnenje napravile razne okoliščine kraljevskega obiska. Prihod vojnega ministra Hore-Belisha na primer je bil v vsem nemškem tisku zelo podčrtan. Njegovi razgovori z najvišjimi častniki francoske oborožene sile, predvsem pa s šefom generalnega štaba generalom Gamelinom so povzročili veliko pozornost.

Dejstvo, da se jih je udeležil celo šef generalnega štaba angleškega letalstva general Newall, je njihovo važnost še bolj podčrtalo. Torej je imel kraljevski obisk v Parizu ta uspeh, tako pravijo v Berlinu, da sta obe državi potrdili neločljivo politično sodelovanje obeh držav, in da sta Francija in Anglija temu primerno segli tudi po praktičnih sredstvih tega sodelovanja, namreč po organizaciji skupnega nastopa obeh oboroženih sil.

Nekateri nemški listi celo pravijo, da se ni mogoče ubraniti utisa, da gre za neke vrste vojaško-obrambno zvezo, ki je bila sklenjena v Parizu, čeprav v tej obliki gotovo ni bilo ničesar podpisanega.

Prški list pravi dalje, da je nemško javno mnenje poročilo iz Pariza rado bralo in da nikjer ni bilo opaziti nikakšne nevolje. Očividno je Hitlerjev odposlanec, kapetan Wiedemann, ki je pred odpotovanjem kralja Jurija v Pariz bil pri zunanje-mu ministru lordu Halifax in mu ponovil miroljubnost nemškega državnega kanclerja in njegovo pripravljenost, da doprineše nove dokaze svoje miroljubnosti tudi v českoslovaškem vprašanju, dosegel, da pariški praznik angleško-francoskega priradnega prijateljstva v ničemer niso dobili kakšne oti, naperjene proti Nemčiji. Pariški obisk je torej napetost v Evropi zelo olajšal in bo sedaj veliko lažje poravnati spore, ki so se zadnje čase nakopili.

PARIZ, — Veliko presenečenje — lahko rečemo, da v razveseljivem smislu, — je povzročila vest, da je maršal Goering ki je vrhovni poveljnik vsega nemškega letalstva, osebno povabil poveljnika francoskega letalstva generala Vuillemina, naj pride k njemu v Berlinu, kjer bo njegov gost in si bo ogledal nemške letalske naprave. Francoski general je odgovoril, da se bo povabilu rade volje odzval in da bo prišel v Berlin dne 15. avgusta in bo s tem tudi vrnil obisk, ki ga napravil v Parizu nemški letalski general Milch oktobra lanskega leta. General Vuillemin bo obiskal nemška vojaška letališča in nemško letalsko industrijo.

V političnih krogih pravijo, da je to potovanje izrednega političnega pomena, ker bo morda uvedlo pogajanja za razorožitev v zraku, ki ga je po svojem odposlancu kapetan Wiedemannu predložil angleški vladi sam nemški kancler Hitler. Angleška vlada je o tem obisku obveščena in ga je z velikim veseljem pozdravila.

Gibanje za žensko volilno pravico je bilo sproženo pred 70 leti

Dandanes ženske dobivajo ameriško državljanstvo in uživajo pravice državljanstva enakopravno kakor moški: kadar postanejo polnoletne, ako so se rodile v tej deželi, oziroma ako se naturalizirajo, ako so se rodile v inozemstvu. Vendarle samo pred 18 leti niso ženske Združenih držav, tukaj rojene ali pa naturalizirane, smele izvrševati najpoglavnejše pravice državljanstva — volilno pravico. S pridobitvijo volilne pravice so posamezne države polagoma podelile ženskam tudi druge civilne in politične pravice — pravico biti izvoljene, pridobivati ali oddajati lastnino, pravico do porotništva na sodiščih itd.

Volilna pravica za ženske se je udeleževala po vsem narodu, ko je bil sprejet 19. amandment h konstituciji, kar se je zgodilo l. 1920. Prvi del te ustavne določbe se glasi: "Pravice državljanov Združenih držav se ne smejo odrekati ali prikrašati s strani Združenih držav ali katerikoli države zaradi spola."

Odobritev s strani treh četrtin držav je značilna višek dolgotrajne borbe za politično enakopravnost za ženske.

Prvi protesti proti podrejenosti žensk v tej deželi v civilnem in političnem pogledu so bili izraženi prav kmalu po sprejetju konstitucije. Ali ti so bili le slabotni protesti s

strani neznatnega števila politično umišljenih žensk, in nihče jih ni smatral za resne. Prevladujoče naziranje za onih časov je bilo "da pravo mesto ženske je doma." Francoski filozof Rousseau, kogar nazori so vplivali na francosko in ameriško revolucijo, je bil protiven ženski volilni pravici. Thomas Jefferson, ki je spisal izjavo neodvisnosti, je menil, da vdeležitev žensk v političnem življenju utegne imeti za posledico "zguho čednosti." V konstitucionalni konvenciji, ki se je obdržala leta 1787, je bilo sklenjeno, naj se vprašanje ženskih pravic prepusti posameznim kolonijam. Dve leti kasneje je francoska Narodna zbornica kratkoma zavrnila "Izjavo o pravicah žensk."

Še le ko se je gospodarski položaj žensk začel spreminjati, je gibanje za emancipacijo žensk zadobilo resen zamah. Ženske so začele vstopati v industrijo v čim dalje rastočem številu in ni minulo dolgo časa, predno so že bile aktivne v trgovini in v profesionalnih poklicih. Niti poroka ni končala delovanja delavke, ker je morala nadaljevati svoj prispevek za vzdrževanje družine. Vprašanje ženskih pravic v družbi je postalo ozko spojeno s širšim vprašanjem človeških pravic delavcev sveta.

Leta 1848 se je obdržala konvencija za ženske pravice v Seneca Falls, N. Y. Ravno ta konvencija je sprožila vsenarodno gibanje za politično enakopravnost žensk. Sprejela je deklaracijo, ki je protestirala proti prikrašanju volilne pravice "eni polovici prebivalstva" proti zakonitim nesposobnostim poročenih žensk, proti enakim razporočnim zakonom, omejenostim zaposlitve in dvojnim moralnim meri, ki oprostila moškim take čine, ki jih smatra nemoralnimi, ako so jih ženske storile.

Novo gibanje je vzbudilo precej nasprotstva. Voditeljice, Margaret Fuller, Lucy Stone, Frances Wright, Lucretia Mott, Susan B. Anthony in Elizabeth Cady Stanton, bile so dostikrat podvržene ostrim kritikam in javnem posmehovanju. Njihova kampanja pa je bila energična

PREMEMBA NASLOVA

DR. A. KERMEK nam naznaja, da se je preselil iz 889 Bushwick Avenue na št. 167 WYCKOFF AVENUE (v Palmar lekamni) vogal Stanhope St. blizu De Kalb Ave., RIDGEWOOD, N. Y.

Uradne ure: od 10. do 12. opoldne in po dogovoru. Telefon EVergreen 2-9839.

Stanovanje: 133-41 — 85th Street, Ozone Park.

Uradne ure vsak popoldne in po dogovoru.

Telefon: Michigan 2-0596. (5x)

Kmalu je bila vsa dežela prepletena z ženskimi klubi in drugimi organizacijami, ki so delovale za žensko volilno pravico. Amendant za žensko volilno pravico je bil preveč predlagan v kongresu leta 1869. Bil je odklonjen, ali enaki predlogi so bili vloženi skoraj v vsakem zasedanju kongresa. Nasprotstvo proti ženski volilni pravici je začelo biti premagano v posameznih državah. Wyoming je bil prvi teritorij, ki je podelil ženskam volilno pravico l. 1869. V 90. letih so sledile države Colorado, Utah in Idaho. V priporočanje vloge, ki so jo ženske igrale v svetovni vojni, je predsednik Wilson v poletju l. 1920 priporočal, da se sprejme amendant glede ženske volilne pravice. Kongres pa je sprejel in sredi leta 1920 tri četrte države so ga odobrile. S tem je bilo podvojeno število volilev. Ko so ženske to dosegle v Združenih državah, so bile priporočile to pravico že v pol tuceta evropskih dežel.

STRAHOTE PLINSKE VOJNE.

Po mnogoletnih poskusih je Londončan Clive Scarff, ki so ga pobabili v bojih pri Ypernu, zgradil proti plinskim napadom zaščiteno stanovanjski voz ki zbujajo veliko pozornost med strokovnjaki za zaščito pred zračnimi napadi.

V primeru zračnega napada se more cela družina po prvem svarilnem znamenju zaščititi v voz in pobegniti z njim skoraj brez nevarnosti iz ogroženega območja na ta način, da pripne voz k avtomobilu, katerega vozač si mora seveda natkniti masko. To letelce zaščiti, kakor ga imenuje izumitelj, pa je precej drago in prihaja zato le za imovite družine v pošte.

PES OTEL ŽIVLJENJE SVOJEMU REŠITELJU.

Na posestvu kmeta Svato-pluka Cajnarja iz okolice Benešova je nastal ponoči požar. Opazili so ga prepozno, da bi ga bilo mogoče pogasiti. Ljudje, ki so se zbudili prepozno, pa so mogli vendarle rešiti opravno, živino in orodje.

Devetletni kmetov sin pa je nenadno opazil, da manjka domači pes, ki je bil njegov ljubljene. Stekel je neopazeno okrog goreče hiše in je opazil, da se hoče pes z obupno močjo odtrgati z verige, s katero je bil privezan, med tem ko je bližnji skedenj že gorel s polnim plamenom.

Deček je skočil pogumno k pasji hišici in odklenil verigo, dim iz gorečega skednja pa ga je omamilo, da se je zgrudil na tla. Ker je pa v svoji roki še trdno držal konec verige, ga je pes, ki je bežal od ognja, pategnil s seboj in ga tako rešil.

Peter Zgaga

MAŠČEVALEC

Pred leti me je v poznem poletju zanesla pot v naselje, kjer žive in trpe naši dobri ljudje. Ko sem zgodaj jutraj v samotnem kotičku slovenske restavracije urejeval svoje račune in v zapiske, prisede k meni štirideset leten možak in začne brez vsakega uvoda:

— Sem slišal, da si tukaj. Ze sinoči sem te iskal. No, pa je bolje, da sva sama.

Naroči pičaje in potegne iz notranjega žepa zmečkan izresek iz Glasu Naroda.

— Ali si ti to pisal? — mi pokaže z očrnelim prstom "Nase v Ameriki".

— To rojaki poročajo — mu pojasnim.

— Torej ni zlagano?

— Čemu bi lagali. Če kdo umre, pač umre. Mir njegovi duši.

— No, potem je pa že res. Toda njegova duša, ne bo imela miru, — je razsodil in mi začel praviti žalostno zgodbo.

— Moj oče je bil. Z mojo materjo se je poročil, ko ji je bilo dvajset let. Ko je zapil domačijo, je rekel, da bo šel v Ameriko služiti denar. Šel je in pustil mater in mene, ko sem bil dve leti star.

Iz New Yorka je pisal po denar. Mati — tako mi je pozneje pravila — je pri zlahti izprosila nekaj soldov ter mu jih poslala. Po tem ni bilo od nje nobenega glasu.

Mati je nekaj let pisarila, pa so pisma prihajala nazaj.

V starosti šestih let, sem se začel zavedati življenja. Stradanje te privede k zavesti.

Mati je hodila podnevi v dno, noči je pa prejkakala. Jaz sem jokal z njo.

Z desetletjem sem šel za pastirja, s petnajstimi za malega hlapca. Ko sem bil sedemnajst let, sem imel prihranjenih dvesto goldinarjev. Dvajset sem jih dal materi; nekaj obleke in perila sem kupil. Nio me ni vprašala, ker je predobro vedela, kam sem namenjen. — Zdjaj pa grem, — ji pravim nekega jutra. — Pa zdravi ostanite.

Samo zajokala je ter mi rekla, naj bom priden in dober.

Po očetu sem poizvedoval, odkar sem stopil na ameriško celino. Par odgovorov sem dobil od njegovih znancev, toda ko sem prišel v dotični kraj, ga že ni bilo več. Umikal se mi je in bežal je pred menoj. To je slaba vest. Do San Francisc, do mehiške meje in daleč gori v Kanado je šla gonja. Večkrat se mi je že zdela, da sem mu za petami, pa se mi je vedno umaknil.

— Potem pa nisem več slišal o njem, — je nadaljeval. — Vsako sled je spretno za brisal za seboj. Spomladi sem čital, da je umrl. Preklet... Mati me v pismu, ni nikdar vprašala zanj. Slutila je, da mu sledim in se je vedno bala najinega sestanka. Pa je res dobro, da se nisva srečala. — Umrl je, vsega je konec. Materi nisem nič pisal. Ona misli, da je že zdavnaj mrtev. Čemu bi ji odpiral staro rano?

— In kakšno bi bilo srečanje? — ga vprašam.

— Tega pa še danes ne vem, — je modroval. — Že večkrat sem mislil o tem, pa res ne vem. Mogoče bi pokleknil preden in ga za božjo voljo prosil, naj se vrne k materi — mogoče bi pa... Besede ni spregovoril, jaz sem pa vedel, kaj bi storil z njim, če bi se srečala. Le obupanci imajo takšen blesk v očeh.

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Za \$ 2.55 Din. 100	Za \$ 6.35 Lit. 100
\$ 5.00 Din. 200	\$ 12.25 Lit. 200
\$ 7.50 Din. 300	\$ 20.50 Lit. 300
\$ 10.00 Din. 400	\$ 27.00 Lit. 400
\$ 12.50 Din. 500	\$ 33.50 Lit. 500
\$ 15.00 Din. 600	\$ 40.00 Lit. 600
\$ 17.50 Din. 700	\$ 46.50 Lit. 700
\$ 20.00 Din. 800	\$ 53.00 Lit. 800
\$ 22.50 Din. 900	\$ 59.50 Lit. 900
\$ 25.00 Din. 1000	\$ 66.00 Lit. 1000

KER SE OČNE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE OČNE PODEVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Na trgališčih valjnih smetkov kot igraj razpisane, bodite v znanju ali drugih dovoljenj, da bodite pozorni.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za \$ 1.00 — ameriški dolarji	Za \$ 1.00 — ameriški dolarji
\$ 1.00 \$ 1.00	\$ 1.00 \$ 1.00
\$ 2.00 \$ 2.00	\$ 2.00 \$ 2.00
\$ 3.00 \$ 3.00	\$ 3.00 \$ 3.00
\$ 4.00 \$ 4.00	\$ 4.00 \$ 4.00
\$ 5.00 \$ 5.00	\$ 5.00 \$ 5.00
\$ 6.00 \$ 6.00	\$ 6.00 \$ 6.00
\$ 7.00 \$ 7.00	\$ 7.00 \$ 7.00
\$ 8.00 \$ 8.00	\$ 8.00 \$ 8.00
\$ 9.00 \$ 9.00	\$ 9.00 \$ 9.00
\$ 10.00 \$ 10.00	\$ 10.00 \$ 10.00

Profesionalni dobri v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NAJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CARLE LETTER, ZA PRISTOJNINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

POSILJATELJE OPOZARJAMO.

Na nakazilih in pošiljnicah morate vedno izpisati: ime, kraj, državo, pošto, ime prejemnika, in to, da se pošiljka ne sme oddati brez vašega dovoljenja. Če ne izpolnimo teh pogojev, ne moremo biti odgovorni za izgubo ali nepravilno dostavo.

PROTI STRAJKARJEM

Čikaški policist pošilja plinske bombe proti piketom pred tovarno Chicago Hardware Foundry družbe, ker so skušali stavkopkazom s silo zabraniti vstop.

EDINA SLOVENSKA POGREBNIKA V NEW YORKU IN OKOLICI

PETER JAREMA MME. JULIJA JAREMA

(za moške) (za ženske)

Pogreb \$110. in več

Prejeto greste kam drugam, pa če je še tako daleč, pridite, ali pa telefonirajte nam za pojasnilo.

Zaupamo, da boste s naše postrežbo popolnoma zadovoljni.

128 E. 7th St., med 1. Ave in Ave A 707 PROSPECT AVE, vogal 155 St. NEW YORK Tel.: Orchard 4-2268 B E O N X Tel.: MEltree 5-0577

Kratka Dnevna Zgodba

KSAVER MEŠKO:

MATI V BOLESTI

Dokaj let je že tega. Tih večer je bil, pravzaprav že noč, ko sem se prebudil. V sobi je bilo jasno — skoro kakor ob dnevu; bila je polna luna, in skozi visoka nezastirna okna je lila v sobo mesečina v mirnih, a velikih valovih. Zazdelo se mi je v prvem hipu, da greje izbo z mlačno toploto. Od okna pri miži je padal lunin soj naravnost čez gornji del postelje. Ob vzglavju je sedel nekdo in naslanjal glavo ob blazino malone tik moje glave.

Tiho in oprežno sem se dvignil malce ter se zagledal v obraz žene, ki jo je premagala utrujenost, da je sede za hip zadremala.

Moja mati je bila. A obraz se ji je izpremenil zelo od začeta moje bolezn; lica so bila obledela in izmučena, brada se ji je zaostrila, in v mesečini sem videl jasno, da ji prerzkuje čelo gube. Poprej jih nisem opazil nikdar.

Slonč na roki sem zrl dolgo v shujšani obraz mamice. Ni ti dihati se nisem upal prav, boječ se, da jo predramim in prestrašim. V duši pa mi je vstajala polagoma težka in bolestna misel: "Tvoja bolezen je vrtala čelu materinemu te gube, v skrbi in strahu, da te izgubi, ji je ostarelo lice..."

Šele zdaj sem se zavedal dočela, da sem bil bolan. Truditi sem se moral, da se domislim vse te bolezn, da preračunam, kako dolgo je trajala, koliko noči je prebedela mamica ob moji postelji. A spominjal sem se le kako sem legel nekega popoldneva. V prihodnji noči mi je bilo zelo vroče in v glavi sem čutil pekoče bolečine. Dozdeva se mi, da sem prosil mamico, naj me nese oddol — kam sem hotel, ne pomnim več. Potem pa je legla no moje misli ne predirna noč...

In zdaj, ob tistem, jasnem mesečnem večeru sem se spet prebudil. V glavi sem čutil še nekaj težkega, v ušesih mi je šumelo, oči so bile trudne, in vse telo me je bolelo, kakor bi bil padel iz visočine na trdo zemljo.

Spoznal sem jasno, da sem bil na pragu med življenjem in večnostjo. A tu večer sem se zbudil k novemu življenju, nov dan mi je zasijal ob tistem večeru.

In prvi obraz, ki ga gledam pred seboj po tem prebujenju, po ti vrnitvi k življenju, je najdražji mi obraz. In glej, govo-

ri mi jasno ob večerih in nočeh, ki jih je prečula revica v bolni in v obupu ob moji postelji. Koliko vzdihov se ji je izvilo iz srca, vse te dolge noči, koliko molitev je pošiljala njena duša k Bogu v spravi dar in v dragoceno odkupnino zame! Koliko solza so potočile njene oči — od teh solz in od mnogih prečutih noči oslabele in izmučene so se sklenile zdaj — ob tem tistem večeru, ko sem odprl jaz svoje.

Tiho sem sklonil glavo nad njeno roko, počivajočo na odelju. Poljubil sem jo žarko, iz

očesa mi je privrela solza ljubezni in hvalečnosti in je kani-la na košeno roko.

"Mamica!" Planila je pokoncu, kani-la je — a takoj se je zrušila spet na stol. Njene roke so se oklenile mojega vratu pritiskala je obledelo lice k mojemu in je zašiltela na glas. Plakala sva skupno — solze veselja, hvalečnosti in ljubezni so bile to.

Okoli naju in tam zunaj v prirodi božji je sanjal tih in miren večer. Težko je pozabiti takih večerov in čestokrat se oživljajo iznova...

Helsinki, mesto olimpijskih iger 1940

Ze pred desetletji, ko se je Helsinki, glavno mesto Finske, imenovalo še po švedsko "Helsingfors" in je pripadalo Rusiji, je bil sleherni tujec prevzet od tega mesta. Saj se je zdelo, kot da je človek na mah stopil z vzhoda na zahod ali skorajda na "klasični" jug Evrope. Tu ni bilo ničesar, kar bi pričalo o kakšnem neredu, o umazanosti, neurejenosti. Ni kjer r podolgovatih, lesenih stavb v mestu, pač pa so mogočna, javna poslopja narejena po večini iz lepega finskega granita in v zlatih črkah se leskečejo latinski izreki na njih. Učena Finska s svojo več kot stoletno univerzo je koj opazna. Trg senatorjev, Esplanada, univerza, Državni svet izražajo duha mesta, duha reda in izobrazbe.

Ta klasična pročelja, resna, lepa poslopja so po večini razporejena krog omenjenega Trga senatorjev in krog "Torgeta", tržišča, kjer vidiš živahno pisane, domače blagove. Vidiš snažno, vpludno ljudstvo. Povsod, tudi v hotelih (lahko po-zabiš zlato uro — pa jo spet dobiš nazaj) največja poštenost. Povsod urejen, vder svet.

S tem pa ni rečeno, da bi ne imelo mesto, kjer je 230.000 prebivalcev, od katerih sta dve tretjini Fincev, ena tretjina pa je Švedov, svojih značilnih zanimivosti. Že to daje mestu svojo podobo, ko vidiš pred mestom vse polno majhnih in večjih otokov na čerih, ki so deloma neobljudeni, deloma pa posejani z ljubkimi vilami in rastavracijami. Urni majhni obrežni parniki, čolni in jadri-

ce — več kot pod prebivalcev je tako rekoč zmeraj na vodi. Najbolj priljubljen in večji skalnat otok je Hoegholm. Tudi helsinki trdnjava Sveaborg stoji na takem skalnatem otoku. Koliko je videti finskih dijakov in dijakinj — saj se ženske ni Finskem že več desetletij udeležujejo v znanstvu, leposlovju in politiki. Pokriti so z belimi, črno obrobljenimi čepicami, kar daje temu univerzitetnemu mestu še posebno rado-tno, mladostno podobo. Toda učeno mesto s klasičnimi izreki na pročelju poslopij ni zanemarilo telesne odgoje. Slava finskih tekačev, plavačev in skakačev je to dejstvo razglasilo po vsem svetu. V Helsinku je mnogo športnih igrišč in ondi je tudi velikanski stadion.

Zvečer ima mesto še svojo posebno podobo, ko — zlasti poleti — notri v pozno, svetlo, "belo" noč poseda vse pred gostišči po cesah ali kar na trgu — Esplanadi — kjer stoji spomenik finskega (ne finskega!) pesnika Runeberga. Tu vidiš neobičajno dolge mi-ze, za katerimi sedijo različni gostje v večernih uroh. Ker so noči prav občutno hladne, dobi-jo gostje volnene odeje, da si vanje zavijejo noge. Švedski punč, ta oljnata, gosta, rumena in jako sladka pijača, ki je močno opojna, tvori kot podlaga tople ali mrzle pijače poglavito privlačnost. Ta "švedski punč" je kaj zahrbtn. Piješ ga in piješ in ti ni prav nič, kar zmeraj si dobre volje. Ne gre ti v glavo, pač pa v noge. Ko po daljši "nočni seji" vstaneš, se

ti noge zapletajo in se dobro zaveš, da si poln hudega alko-hola. — Vendar ne vidiš skora-j nobenega pijanega človeka v mestu.

Dandanes se imenuje Hel-singfors Helsinki, Finska pa se imenuje Suomi. Prebivalci fin-ske kakor tudi švedske krvi pa tekmujejo drug z drugim, kako bi pomogli državi do čim naj-lepšega razcveta.

O lepi "deželi tisoč jezerov" in prekrasnih slapov, resnih je-lovih gozdov in krepkega zraka brez prahu bodo vsi narodi sveta dobili še lepši vtis leta 1940. Tudi samo mesto Helsin-ski s svojim novim mestnim delom, ki je poln modernih stav in kjer sta parlament in muzej in mnogo znanstvenih zavodov, bo pričalo o stremle-nju države Suomi.

Okoli naju in tam zunaj v prirodi božji je sanjal tih in miren večer. Težko je pozabi-ti takih večerov in čestokrat se oživljajo iznova...

ADVERTISE IN
"GLAS NARODA"

Letalci in žene

Velika ameriška letalska družba je sklenila, da morajo biti njeni piloti samski. Če bi se nekateri piloti oženili, mu dru-žba čez nekaj časa službo od-pove. Piloti se tudi ne morejo tolažiti s tem, da bi se poročili skrivaj, ker pride družba tudi takim porokam prav kmalu na sled. Družba utemeljuje svoj sklep s tem, da so samski pilo-ti mnogo zanesljivejši, ker ni-majo skrbi za družino in se lahko v polni meri posveče svo-jemu poklicu. Najbrž plačuje družba svoje pilote slabo. Če bi jih plačevala dobro za nji-hovo nevarno službo, bi jim ne bilo treba skrbeti za družino, ker bi bile itak preskrbljene.

Potnik se bo prej zaupal ože-njenemu pilotu, ker ve, da tak pilot bolj pazi nase, da osta-ne ohranjen svoji družini in da

torej pilotira mnogo prezneje od samskega pilota, ki je mor-da zvečer malo pokrokal v ve-seli družbi, če ni abstinent in se se strogo ne drži pravila, da mora biti pilot vseskozi trezen. Oženjeni pilot ima svoj dom-kamor pohiti takoj, čim je prost. Sicer se je pa treba vprašati, kateri pilot ostane dolgo brez žene. Saj je tako prijetno, imeti za moža kralja zračnih višav. Dekleta se kaj rade ozirajo po pilotih.

Sovjetsko oboroževanje na morju.

Te dni je izšel italijanski po-morski alamanah, ki ga je iz-dalo mornariško ministrstvo. V njem so podatki o mornariški

gradbenih programih vseh več-jih držav. Zanimivi so podatki o sovjetski vojni mornarici. Ru-sija namerava preurediti tri o-klopne vojne ladje po 32.000 ton v bojne ladje prvega reda in s topovi kalibra 405 mm. Na dalje sta v gradnji dva dread-noughta po 35.000 ton, ki bosta tudi oborožena s topovi po 405 mm, en tak dreadnought pa je že dograjen. V sestavu ruske-ga vojnega brodogoja so tudi 3 matične ladje za letala, vsaka po 12.000 ton. Na vsaki ladji je prostora za 32 letal.

Največjo skrb posvečajo so-vjetska pomorske oblasti gra-dnji križark. Dve križarki tipa "Rdeči Kavkaz" po 8000 toa sta že dograjeni, štiri nadaljnje so v gradnji. Dalje obsega gra-dbeni program še 12 velikih ru-šilcev po 5000 ton, 15 malih ru-šilcev in 24 torpedovk. Ruskih podmornic je 136, sedaj jih pa grade še 14.

Poučni spisi:

AHN'S NEW AMERICAN INTERPRETER. — Trda vez. 279 stran' Cena \$1.10
Učna knjiga za Nemce in za Jne, ki so nem-ščine smozeli.

AMERIKA IN AMERIKANCI. Spisal Rev. J. M. Trunk. (608 strani.) Trdo vezano
Opis posameznih držav; priseljevanje Slo-vencev; njihova društva in druga naravne ustanove. Bogato ilustrirano. Cena \$5.00

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO. Sestavl. dr. F. J. Kern. Vezano. Cena \$2.00

BURSKA VOJSKA. 95 strani. Cena 40c

BODOČI DRŽAVLJANI naj naroč. knjžice — "How to become a citizen of the United States".
V tej knjži so vsa pojasnila in zaka-ni za naseljene. Cena 35c.

BREZPOSELNOST IN PROBLEMI SKRBTIVA ZA BREZPOSELNE. 75 strani. Cena 35c.

DENAR. Spisal dr. Karl Engliš. 236 strani.
Denarni problem je zelo zapleten in težaven in ga ni mogoče storiti vsakomur jasnega. Pisatelj, ki je znan češki narodno-gospodarski strokovnjak, je razširil svojo delo tako, da bo služilo slehernemu kot orientacijski spis o denarju. Cena 80c.

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Du-lar. 278 strani. Cena trda vez. Cena \$1.50
Zelo koristna knjiga za vsakega živinorejca; opis raznih bolezni in zdravljenje; slike.

DO OKHIDA DO BITOLJE. 122 strani.
Zanimiv potopis s slikami starih krajev naše stare domovine, ki so Slovencem le malo znani. Cena 70c.

GOVEDOREJA. Spisal R. Lagvarč. 143 strani. 8 slikar. Cena \$1.25

IZ TAJNOSTI PRIRODE. 83 strani.
Poljudni spis o naravoslovju in svezdoman-stvu. Cena 50c.

KOKOŠEREJA. Sestavl. Valentin Rastinger, 94 strani. Cena trdovez. 50 Broš. 25

KRATKA SREŠKA GRAMATIKA. 68 strani. Cena 30c.

KRATKA ZGODOVINA SLOVENCEV, HRVA-TOV IN SRBOV. 95 strani. Cena 30c.

KNJIGA O LEPEM VEDENJU. (Urban.) Vez. Cena \$1.25

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU. 111 str. Cena 50c.

KURIOZNA RAČUNICA. Trda vez. 144 str.
Navodila za izračunavanje okroglega, rečano-ga in tavnega lisa. Cena 75c.

LJUDSKA KUJARICA. najnovejša in praktična zbirka navodil za kuhinjo in dom. Cena 50c.

MATERIJA in ENERGIJA. Spisal dr. Lavo Čer-melj. 8 slikar. 190 stran' Nauk o atomih, molekulah in elektronih. Po-ljudno pisana razprava o fizikalni sodobni znanosti. Cena \$1.25

MLEKARSTVO. Spisal Anton Pevc. 8 slikar. 168 strani.
Knjiga za mlekarje in ljubitelje mlekarstva sploh. Cena \$1.00

Kuharske KNJIGE

LJUDSKA KUJARICA

Najnovejša zbirka pavidol za kuhinjo in dom. Cena 50c.

KUHARICA

965 navodil, 255 strani. Cena: broš. \$1.25, vez. \$1.50

SLOVENSKA KUJARICA

Najpopolnejša iz-daja, 728 strani. Cena \$6.00

728 strani. Cena \$6.00

NAROD. K. IZUMIRA. 101 strani
Poljuden opis najsevernejšega naroda na sve-tu. Njegove šege in navade. Cena 40c.

NAŠE ŠKODLJIVE ŽIVALI v PODOBI in BE-SEDI. Opisal Fran Erjavec. 224 strani. Broš. Cena 40c.

OBETNO KNJIGOVODSTVO. 238 strani. Vez...
Knjiga je namenjena v prvi vrsti za staršno, umetno in strojno ključavničarstvo ter žele-zoizdarstvo. Cena \$2.50

ODKRITJE AMERIKE, spisal H. MAJAR. Trije deli: 162, 141, 133 strani. Cena mehko vez Poljuden in natančen opis odkritja novega sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter je sestavljen po najboljših virih. Cena 50c.

PRAKTIČNI RAČUNAR. Trda vez. 251 str...
Priloga knjžica, ki vsebuje vse, kar je pri nakupu in prodaji potrebno. Cena 75c.

PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE
Spisal dr. F. Veber. 341 strani.
Knjigo toplo priporočamo vsakomur, ki se hoče seznaniti z glavnimi črtami sodobne filozofije. Cena 70c.

RUSKI REALIZEM. Spisal dr. Ivan Prijatelj. 413 strani.
V knjigi so opisani predhodniki in idejni ute-meljitelji te svojevrstne ruske struje. Cena \$1.50

SPOMINI. (Zbirka. Jože Lavtičar.) 243 strani.
V tej knjži ožuja naš znani potopilec župnik Lavtičar spomine na svoja brezštevilna po-tovanja. Cena \$1.50

SPLOŠNI PODUR, KAKO OBDELOVATI IN IZBOLJŠATI POLJE IN VRTOVE. Cena broš. Cena 50c.

SLOV.-ANGLEŠKI IN ANGLEŠKO-SLOVEN-SLOVAR. 148 strani. Cena 90c.

SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. 143 str.
Druga polovica knjige vsebuje nemško-slo-venški slovar in kratko slovnico slovenskega in nemškega jezika. Cena 40c.

UVOD V FILOZOFIJO. Spisal dr. Franc Veber. 352 strani. Cena 75c.

UMNI KMETOVALEC. Spisal Franc Povše. Cena broš. Cena 50c.

VELIKI VSEVEDEŽ. 144 strani.
Zbirka zanimivih in kratkočasnih spretno-sti; burke in šalivi poskusi; vedeževalna ta-bela; punktiranje; zastavice. Cena \$1.45

VODNIKI IN PREROKI. 128 strani.
Knjiga je izšla v založbi Vodnikove družbe ter vsebuje življenjepis moj. ki so s svojimi delom privedli slovenski narod iz usojenja v svobodo. Cena 60c.

ZNANSTVENA ENJIŽNICA. 78 strani.
Zanimivosti iz ruske zgodovine in natančen opis vojaške republike naprednih kmetov. Cena 50c.

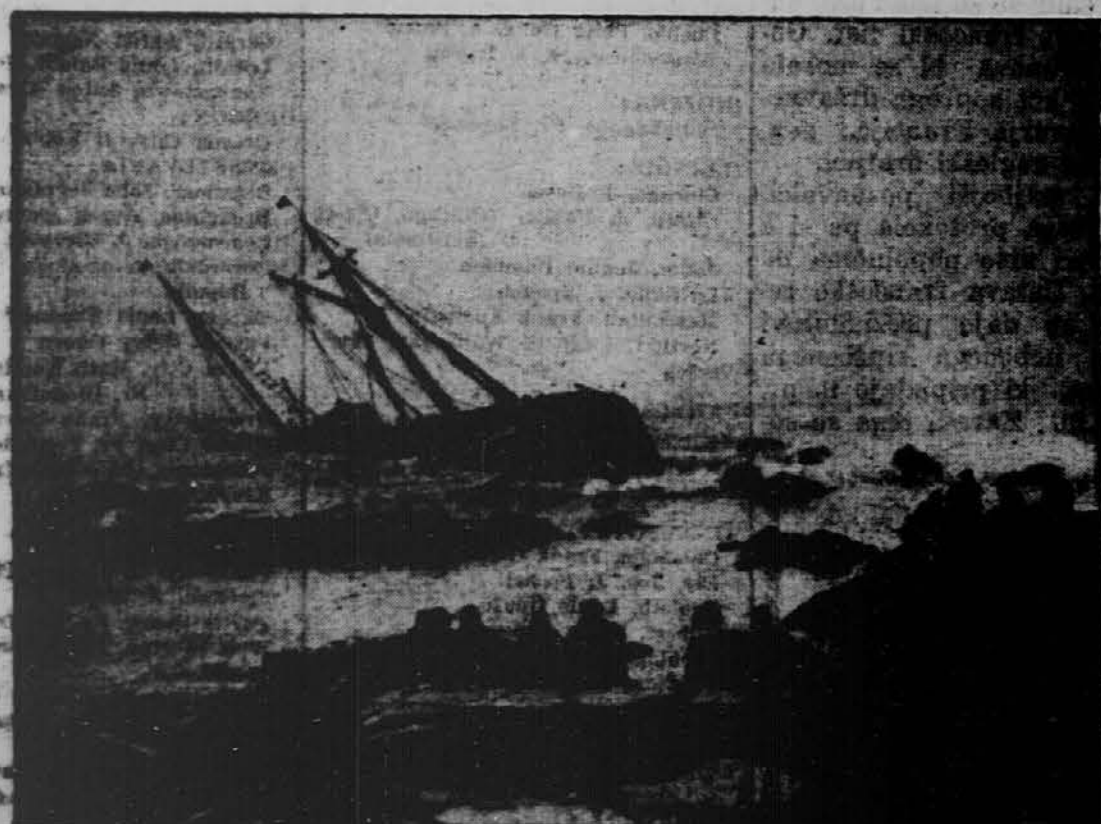
ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 62 strani. Cena 50c.

VERNE DUŠE V VICAH
Spisal Prosper Merimee. 80 strani. Cena... 38 Eden najboljših spisov francoskega mojstra. vzeta iz največjega kmetijskega življenja.

VOLK SPOKORNIK (spisal Franc Melito; s...
Trda vez. 120

ZADNJI DNEVI NESREČNEGA KRALJA. 60c

ZRTVE VIHARJA

Rešena posadka opazuje z obali Massachusettsa ribiško ladjo "Uncle Sam", ki jo je valovje vrglo na pečine.

ZAVRŽENA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

17

"Sedite, dragi Werner. Z vami hočem govoriti nekaj zelo resnega."

Sedela si nasproti in Rudolf Strasser nadaljuje: "Z vami hočem govoriti o vaši bodočnosti, Werner. Kaj hočete biti?"

Wernerju šine kri v lica.

"To je vprašanje, o katerem sem se že pogosto razgovarjal s svojim očetom in žalbog, se nisva strinjala, kot navadno v drugih stvareh. Rad bi postal trgovec — to je že v moji krvi. Še kot majhen paglavec sem si to lepo naslikal, ko sem se plazil po skladiščnih tleh Strasser in Sin, ali pa če sem se smel nekoliko peljati s tovarnim parnikom. Želel sem si priti visoko, ne pa, da bi ostal kak majhen knjigovodja, ali kaj sličnega, ki ne vidi sveta in življenja, o, ne, pravi trgovec v najidealnejšem smislu, trgovec, kot moj oče, ali kakor gospod Strasser. Toda tem sanjam moram napraviti konec. Oče mi je razumno dopovedal, da nima vsake sreče, da bi dobil tako službo, tudi ne, če je še tako priden. In tudi sam sem videl in zato bom, kot želi oče, in kar je tudi meni najbolj všeč, postal inženir, če ne morem postati trgovec."

Strasser ga smeje posluša. Sreče se mu dviguje, ko Werner tako navdušeno govori o poklicu, ki si ga je tako zaželel. "Včeraj sem o tem govoril z vašim očetom in sem ga prepričal, da bi mogli vsi kot inženir komaj doseči tako dobro mesto, kakor pa, če postanete trgovec."

Werner ga začuden pogleda.

"Oprostite mi, gospod Strasser, toda, kot mi je pojasnil moj oče, mu moram dati prav, četudi je hudo."

"In navzlic temu sem vašega očeta prepričal. Povejte mi, Werner, ali bi hoteli iti na visoko trgovsko šolo?"

Wernerjeve oči začnejo.

"Kako rad! Toda, kot rečeno, oče misli, da je to brez vsakega pomena."

"Jaz pa tega ne mislim! Ali bi po končani trgovski šoli šli v inozemstvo in potem nastopili službo pri trdnici Strasser in Sin?"

Werner zardi in si, kot bi mu postalo nenavadno vroče, z roko potegne preko las. Globoko potegne sapo, predno odgovori:

"Če bi hotel! Za božjo voljo, to si vendar najbolj želim, gospod Strasser. Kako velikopotema je trgovina te trdnice, vendar vam. Kadar oče včasih pripoveduje, potem kar brez sapa poslušam. Iz tega tudi prihaja moje hrapenje. V duhu se mi odpre ves svet in v duši mi je, kot bi mogel leteti. Toda — kot rečeno, te mladostne sanje sem izsanjal."

"Ne, Werner, ravno nasprotno; vresničiti se morajo, ako samo hočete."

Werner poskoči, toda zopet takoj sede.

"Kako naj to razumem? Kako more to biti?" pravi. "Sedaj boste slišali in kadar me boste poslušali, mi boste povedali, ako ste zadovoljni."

In Rudolf Strasser mlademu fantu pripoveduje, o čem se je razgovarjal z njegovim očetom. Werner Falkner posluša z velikimi očmi in zadržano sapo in ko Strasser skone zopet poskoči.

"Oprostite, toda postalo mi je vroče. Prosim, pustite mi samo minuto, da se oddahnem. Vse je prišlo tako nepričakovano — kot dar z nebes. Tako nepričakovano — pa tako vroče zaželeno! Samo ko bi vam mogel povedati, kako so me ganile vaše besede. Na visoko trgovsko šolo naj grem, šel bom v tujino, nato pa v trgovino Strasser in Sin. Parnike nalagati, prestri mreže po celim svetu, pošiljati izdelke v največje razdalje in vse pripeljati, kar morejo dati druge dežele v zameno za naše delo! Oh — to je vse prelepo, da bi bilo mogoče," vzkligne Werner v vročem navdušenju.

In drži se za glavo, kot bi jo moral držati.

Strasserjeve oči se zasvetijo. Prvič zopet občuti veliko, čisto veselje. Zdi se mu, kot da je zopet mlad z mladim fantom, kot bi moral zopet mlad in močan skočiti v življenje in zgrabiti življenje z velikim hrapenjem. O, kako krasno je biti tako mlad in imeti hrapenje po visokih ciljih! In ima gotovi občutek, kot da mu je njegova vdeležba pri vzgoji Wernerja Falknerja za svojega naslednika, prinesla gotovo življenje. To je bil saj majhen nadomestek za vse, kar je izgubil. V tej uri mu je Werner Falkner postal mnogo ljubeši kot prej; v njem že vidi novo moč, ki bo prinesla njegovi trdnici novo kri.

Resno in podrobno se razgovarja z mladim fantom, mu pojasni njegove dolžnosti in kar skupno z njegovim očetom od njega pričakujeta in želita. Pazio, s sveto verno ga Werner posluša, včasih stavi kako vprašanje, ki je zgrabljivo in celo zadeve in izdajalo njegovo pekoče hrapenje.

Končno sta se o vsem dogovorila in Strasser ponudi Wernerju roko:

"Torej sklenjeno?"

Tedaj pa Werner tako trdo stisne njegovo roko, da njegovo lice zardi. Obenem pa se razlije čez njegov obraz nasmeš. To je bilo sveže, valujoče življenje, mladostna moč — svet mu je na stečaj odprt.

Od Wernerja se poslovijo s pozdravom na njegove stariše in z naročilom na očeta, da bo prihodnji dan seja, na kateri bodo izdelane pogodbe.

Ko nato gleda skozi okno za Wernerjem in ga vidi z Dagmar se v njem zopet zbudi žalost; da nima sina, ki bi bil v resnici njegov sin in bi bil podoben Wernerju, temveč samo hčer, ki je mogla ravno tako biti hči nekoga drugega, kot njegova. In zlekne se na stol in zakrije obraz z rokami.

8. POGLAVJE.

Werner Falkner je še ves ometen zaradi velike izpremembe svoje usode stopil na vrh. Popolnoma je pozabil, da je imel hčerki gospodarja nekaj obljubil. Toda Dagmar ga je zvesto čakala pri ovetlični gredi in je vtikala svoj nosček v vrtnico. Bila je krasna slika, pred katero Werner očaran obstoji.

"Ali hočeš vrtnico, gospod Werner?" ga vpraša in že vraga najlepšo vrtnico in mu jo ponnudi.

(Dolje prihodnjik.)

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET, NEW YORK

Razne vesti.

KRALJEVSKE GOSTIJE NEKDAJ IN ZDAJ.

Med sladokusci igra usodno vlogo tajinstvena številka 33. Vsaj govori se tako. Zdaj, ko govori ves Pariz tudi o gostijah v zvezi z obiskom angleškega kralja in kraljice, bo marsikoga zanimalo, kako so jedli in se gostili med podobnimi kraljevskimi obiski v Parizu v gastronomsko odličnih 33 zadnjih letih. V ta namen nam zadržuje že zanimiva zbirka jedilnih listov z nekaterih oficijelnih pojedini.

Najdalje v preteklost, torej v leto 1906, spada obisk mladega španskega kralja Alfonza XIII. Bilo je v juliju, ko je Pariz pozdravljaval svojega južnega sosedo ne samo s kraljevskim pompom, temveč tudi s tradicijo dobrih in izdatnih pojedini. Jedilni list oficijelne gostije, prirejene takrat v Elizejski palači, je v tem pogledu zares zanimiv; na njem je naštetih 19 jedi in 8 vrst najboljših vin. Ni treba naštevati vseh tedaj jedi, ker zadržuje če povemo, da so delale čast francoski kuhinji in da so bile izbrane izmed najboljših. Sicer je pa bilo to v časih, ko se tudi meščanska rodbina ni zadovoljevala s slavnostnim obedom, če ni prišlo na mizo vsaj sedem jedi in najmanj tri vrste vina. Če bi pa posegli 250 do 300 let nazaj, bi videli veliko nazadovanje take kraljevske pojedine v primeri s pojedino Ludvika XIV.

Doba prezidenta Fallieres je ohranila slavno tradicijo dobre jedi in pijače, bila je celo simbol one tipične francoske sladkosnednosti, ki je razumela ne samo kakovost jedi, temveč tudi njihovo količino. Gostije na čast norveške in belgijske kraljevske dvojice imajo še vedno na jedilnih listih po 12 jedi in 6 vrst vin. Edvard VII. znan sladkousec in oboževalec dobre francoske kuhinje, je mo-

ral med svojim oficijelnim obiskom v Parizu sedeti za mizo, na katero je prišlo 18 jedi in 7 vrst vin. To mu je pa bilo preveč, menda samo zato, ker je bil v svečani uniformi, ki niti za kralja ni narejena tako udobno, kakor civilna obleka, v kateri se je navadno gostil v svojem priljubljenem Cannesu ali Biarritzu, kjer so slovele njegove gostije po množini dobrih jedi in vin, pa tudi po židani volji.

Ko je prezident Poincare sprejemal njegovega sina Jurija V. na predvečer vojne v aprilu 1914, je moral ta izbrati med 17 jedmi, med temi 5 mesnih in pokusiti 5 vrst vin. Sicer pa niti Poincare niti Jurij V. nista bila posebna sladkouseca. Potem je pa prišla vojna. Čeprav v Franciji ni pomenila tolike bede in stradanja kakor v centralnih državah, vendar so odredbe in resnost položaja zahtevale večjo zmernost. In čim bolj se je vlekla vojna, čim večja je bila beda, tem skromnejše so postajale oficijelne gostije ob posetih kronanih glav v starih armad, bodisi v mestih ali pa kje za fronto. Da so pa bile te pojedine v Franciji ali Italiji v primeri s pojedinami sovražnikov na drugi strani fronte še vedno zelo obilne, vemo iz razmeroma nedavne zgodovine in neslanih dvotipov zavistnih slikarjev in šaljevec centralnih držav.

V povojnih letih vidimo po nekaterih banketih in gostijah leta 1919, ko se je praznoval konec svetovnega klanja, veliko izpremembo. Prava eleganca velikih in močnih tega sveta postaja skromnost tudi v jedi. Zdaj se da več na bučne vojaške parade in svečanosti, nego na bogate jedilne liste oficijelnih pojedini. Edina izjema je bila menda še pojedina 21. oktobra 1927 na čast znanega

Bohinjsko jezero

VSE PARNIKE

in LINIJE ki so važne za Slovence za stega:

SLOVENIC PUBL. CO. YUGOSLAV TRAVEL DEPT. 216 W. 18th St., New York, N. Y.

sladkouseca egiptskega kralja Fuada, ko je prišlo na mizo še 10 jedi, med temi štiri mesne. Potem se je pa jedilni list oficijelnih pojedini znatno skrečil, tako da pride zdaj na mizo največ šest ali sedem jedi. To se se vidi tudi na jedilnih listih. Prej so bili bogato opremljeni v obliki knjižice najmanj na štirih straneh s primernimi okraski in v barvah zastav dotičnega vladarja, z bombastičnim besedilom, točnim sporedom godbe, spremljajoče diskretno oficijelno pojedino. Zdaj so pa jedilni listi enostavni ričarkasti ali modrikasti kartonji z monogramom gosta na vrhu, spodaj so pa po vrsti našete jedi.

PRIVATNA ALI URADNA OSEBA!

Francoski tisk beleži zanimive podrobnosti z obiska angleškega kralja in kraljice v Parizu. "Pairs Soir" našenja zanimivo vprašanje, ako se more soproga prezidenta francoske republike smatrati za "uradno osebo"? Ali je bila ga. Lebrunova dolžna, da se je tako globoko priklonila angleški vladarici, kakor kažejo posnetki ob sprejemu na kolodvoru.

Mnogi, ki so bili zraven, še bolj pa tisti, ki so videli slike o sprejemu, so se temu zelo čudili, pravi francoski list. Gospa Lebrunova bi se morala smatrati kot soproga državne glave pogravarja Francije, enakovredno angleški kraljici.

Tudi najboljši poznavalci francoskega protokola pa si o tej stvari niso popolnoma na jasnem. Ustava francoske republike ne daje prezidentovi soprogi nobenega službenega prilastka, ki pripadajo n. pr. kraljicam. Zaradi tega se so-

proga prezidenta Fauréja ni pojavila tik ruske carice, ko je ruska carska družina potovala po Franciji ter je bila sprejeta od francoskega prezidenta. Gospa Faliérovova in Poincarejeva sta bili prvi soprogi prezidentov francoske države, ki sta se kretali v okolju tujih vladarjev. Soproga prezidenta Francije sprejema tuje goste le v svojem imenu, nasprotno pa postopa nje soproga, ki je državni poglavar ter sprejema kronane glave, kot sebi enakovredne.

Na pariški postaji je bila ga. Lebrunova po določbah francoske ustave samo zasebnica. Kot takšno jo je tudi treba smatrati glasom mednarodnega diplomatskega protokola. Kraljica Elizabeta pa je bila službena oseba. To je dalo ga. Lebrunovi pobudo, da je pred vladarico napravila globok priklon, ki spominja skoro na poklekni-tev.

HITRO SUŠENJE LAS PO KOPELI

V nekem londonskem kopališču so v zadnjem času namestili avtomate za sušenje las. Naprava je dobrodošla posebno ženskam. Po kopeli stopijo pred aparat, vržejo novce v odprtino, iz aparata pa začne strujiti suh zrak, ki v najkrajšem času temeljito osuši lase.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kolih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA:

San Francisco, Jacob Lausk

COLORADO:

Pueblo, Peter Cullig, A. Saffie

Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA:

Indianapolis, Fr. Zupan

ILLINOIS:

Chicago, J. Bevil

Cicero, J. Fabian (Chicago, Ozero in Illinois)

Joliet, Jennie Bamblich

La Salle, J. Spelich

Mascoutah, Frank Augustin

North Chicago in Waukegan, M. W. Wark

MARYLAND:

Kittimiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:

Detroit, L. Plankar

MINNESOTA:

Chisholm, Frank Gouze, J. Lukan

Ely, Jos. J. Penhal

Eveleth, Louis Gouze

Gilbert, Louis Vessel

Hibbing, John Povše

Virginia, Frank Hrvatic

MONTANA:

Roundup, M. M. Panian

Washoe, L. Champa

NEBRASKA:

Omaha, P. Broderick

NEW YORK:

Gowanda, Kari Strinica

Little Falls, Frank Mendi

OHIO:

Barberton, Frank Troha

Cleveland, Anton Bobek

Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Stanek

Girard, Anton Nagode

Lorain, Louis Balant, John Kumbe

Youngstown, Anton Kikelj

OREGON:

Oregon City, J. Koblar

PENNSYLVANIA:

Bessemer, John Jevnikar

Broughton, Anton Ipavec

Conemaugh, J. Bresovec

Coverdale in okolici, Mrs. Ivana Rupnik

Export, Louis Supan

Farrell, Jerry Okorn

Forest City, Math Kamin

Fr. Blodnikar

Greensburg, Frank Novak

Homer City, Fr. Ferencak

Johnstown, John Polnasek

Krayn, Ant. Tausel

Luzerne, Frank Balloch

Midway, Jos. Zust

Pittsburgh in okolici, Philip Progar

Steelton, A. Hren

Turtle Creek, Fr. Schiffrer

West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:

Milwaukee, West Alila, Fr. Shuk

Sheboygan, Joseph Hahn

WTOMING:

Rock Springs, Louis Tauscher

Diamondville, Jos. Rolica

Vsak zastopnik ima potrdilo na svo-

to, katero je pral. Zastopnik tudi

prerokoma.

UPRAVA "GLAS NARODA"